

בנפתולי הגורל

הסטודנט לכימיה, משה, ישב לבדו ליד שולחן בבית הקפה ולא גרע עיניו מן המלצרית נינה פרצלינה. אמנם גופה היה רזה, פניה לא צעירות ועייפות, ופעם אחת, בהתכופפה להרים סכין מן הרצפה, נדמה היה לו שראה גם קרחת קטנה בגודל מטבע באמצע קודקודה; גם עשירה לא היתה, על פי מה שעשוי היה להסתבר ממשלח ידה; ובכל זאת חשק בה משה במוכן הגס ובמוכן העדין כאחד, ונפשו, שהיתה מכונסת תמיד בתוך עצמה, כאילו ביקשה להיפתח לקראת האהבה. הוא שתה שלוש כוסות תה, זו אחר זו, ועדיין לא קם ממקומו. פניו אדמו ונשימתו היתה ככדה בנוסף לזה שהיה שטוף זיעה מן התה החם. נינה פרצלינה הסבה פניה ממנו כשהגישה לו את התה, אם כי גם היא לא היתה שוות נפש כלל לדבר. אלא שעתה, כמו במקרים אחרים דומים בעבר, עלה בגרונה, בלא שתוכל למנוע, מחנק של איבה. הכיצד זה מעז הוא, בחור שחרחר סתמי, לאהוב, אותה, בתו של רופא בולגרי מנוח בעל שם ומעמד, אשר בילתה את נעוריה עם פרחי דיפלומטים ובעלי בתי מרקחת. אך משה, עקשן בחייו הפרטיים כמו בלימודי הכימיה, הזמין כוס תה רביעית ומבטו עוד נעוץ בפניה של נינה.

"אתה שותה ושותה, " העירה נינה מבלי להסתכל בו.

"אני עקשן, " אמר משה.

"מתאים לך להיות בקטרילוג, " אמרה נינה.

"אני לומד כימיה, " השיב משה.

"מקצוע עם תכלית, אבל מסריח מחומרים כימיים, " אמרה נינה.

משה הצטחק כפליים ממה שהצחיק אותו. עד מהרה הצטחקה גם נינה. כך הנצה אהבתם.

לאחר סגירת בית הקפה טיילו משה ונינה ברחוב. בהתחלה טפסף גשם ומשה חשש לגרונו (ולאוזניו), אולם לשמחתו השלמה, נתבהרו השמיים כעבור זמן מועט והגשם פסק. משה נשם נשימה עמוקה והביט למעלה.

"כוכבים, " אמר.

"איפה? " שאלה נינה.

משה הצביע על השמיים ונינה הסתכלה. בעודה מסתכלת הזדרז משה ושילב

זרועו בזרועה. נינה הורידה מבטה והסתכלה בו רגע ארוך. אחר כך המשיכו, יד ביד, לטייל ברחוב. משה שאל את נינה אודות חייה והיא סיפרה לו על אביה, רופא אף, אוזן וגרון שהיה ציוני פעיל ובעל קול טנור מרשים, אם כי בלתי מלוטש. מאביה, כך סיפרה, ירשה את הנטייה למוסיקה. היתה זמרת האופרה הלאומית בסופיה, וכשעלתה לארץ שימשה זמן מה באופרה הישראלית.

"אבל הלחות בבנין האופרה הסמוך לים, וכן ריבוי האותיות הגרוניות בעברית המדוברת, פגמו במיתרי הקול שלי," סיימה נינה.

משה הצטחק. הוא היה מצטחק לעתים מזומנות על מנת להחיש מרגוע לעצביו למודי הכימיה. נינה לא צחקה הרבה בגלל הזיכרונות ובגלל הלחות. שעה ארוכה דיברה נינה והם עברו רחובות רבים. היא דיברה על תולדות חייה והשקפת עולמה לסירוגין. משה על פי רוב צחק, ומעת מסוימת החל אף לטפוח בכף ידו על שכמה של נינה. משסיימה את סיפורה, סיפר לה הוא על עלייתו ממצרים בגיל 12, על אימו הקשישה הנתמכת אשר הוא אוהבה מאד ועל דודו העשיר מרזוק, יימח שמו.

בשעה שתיים אחר חצות הובילה המלצרית נינה את משה אל דירתה נמוכת התקרה אשר במרחק שנים־שלושה רחובות מבית הקפה. היא הדליקה את אור החשמל בחדרה ומשה ראה ארון כפול דלתות ניצב מולו ועליו פסל בטהובן. נינה הצביעה על הפסל ואמרה חרש:

"לעולם לא אהיה בטהובן."

משה הביט בה רגע ואחר כך בפסל ואמר:

"ובטהובן לעולם לא יהיה נינה," וגיחך בקצרה.

נינה שמעה את שמה בפיו של משה לראשונה. היא נפנתה אליו וכחנה את לסתותיו החשוקות ואת מצחו העצבני. הייתכן שמצאה את מה שביקשה לאחר שכבר נואשה? היוכל הוא, סטודנט לכימיה שחרחר, בן לעדה המצרית, להניף את חייה תנופה? היעלה בידו להשתכר כדי שיבתה המחודשת אל שיעורי פיתוח הקול אחרי בלות גרונה, והאם יסכים? הירשה לה לעשות תרגילי זמרה, ולו רק במטבח?

"קפה או תה?" שאלה נינה.

"תה, בבקשה," אמר משה.

"אינך שותה קפה בכלל," העירה נינה.

"לא, אמר משה, "עלי לשמור על עצבי לקראת הבחינות."

"ומתי הבחינות?" שאלה נינה וליקקה את שפתיה.

"כאביב, ענה משה.

נינה נתפשה לעליצות פנימית. היא דילגה אל המטבח למזוג תה. כששבה, והמגש בידה, מצאה את בטהובן ביד משה. משה גרד בציפרנו בזהירות בגבס הלבן ואחר כך אמר:

"הלחות אוכלת אותו."

"את הסימפוניות לא יאכל אף אחד," אמרה נינה, והוסיפה ושאלה בקול נמוך יותר:

"אתה אוהב את השביעית?"

"לא בלילה," השיב משה וגיחך בקול רם.

נינה האדימה וחייכה אף היא.

"אסור לנו להרעיש," אמרה נינה. "בקומה שמתחת גר זקן אומלל והוא רוצה לישון."

"שיישן אצל האמא שלו," אמר משה וגיחך שוב.

נינה הביטה בסנטרו. היא אהבה את נעוריו, את כוחו, את מצחו וקשי ערפו. בדמיונה ראתה כבר את מיתרי קולה והנה הם שוב ממורקים ולוהטים, והקהל לוחך את רגליה כמו אש. משה כילה את כוס התה ודעתו היתה עכשיו מבודחת מאד. פתאום הביט בנינה מבט ממושך. חיוכה הצטמק ופניה האדימו. היא ישבה על הספה ורגליה דבקו זו לזו. משה קם מן הכסא. הוא היה נמוך וגופו מלא. הוא ישב על הספה לצד נינה ושארית הגיחוך על שפתיו. נינה שמעה בעונג ובכאב את הלמות ליבה. אז שלח משה את ידו הזריזה והקיש בשתי אצבעות בשיפולי סנטרה. נינה הרתיעה פניה וראתה אותו מצטחק וכתפיו מורמות ומתוחות. גם היא הצטחקה מעט.

"להיות אשה חביבה," כך אמרה בליבה, "לשמור על עצביו של הגבר לפני הבחינות."

רגע אחד היתה דממה ופתאום שלח משה את ידו והקיש בשנית בשיפולי סנטרה. נינה הצטחקה ונדמה; משה געה בצחוק. הוא היה גאה בשובבותו, בעליצותו הפרועה שעמדה לו להמציא מעשי קונרדס כאלה.

"עיצמי את עיניך," אמר משה.

נינה חייכה אליו ועצמה את עיניה.

"הרימי את ידיך," אמר משה.

נינה הרימה את ידיה למעלה כשהיא מתחרטת על שלא השכילה לגזוז את שיער בית־שחיה. חיש קל כברק, בעוד ידיה מורמות, תקע משה את כף ידו הפשוטה לפנים בין צלעותיה של נינה. נינה קפצה ממקומה בבהלה. משה הפיל

ראשו על הספה כשכל גופו מפרכס וקולות צחוק רמים וחדים בוקעים מפיו. נינה הסתכלה בו, הרימה רגע את גבותיה בתמיהה, אחר כך חזרה וישבה על הספה.

"אתה קצת שובב," אמרה למשה.

משה השיב:

"אני חייב להתפרק מן המתח הרב האצור בי."

הא הזדקף וישב. נינה העבירה יד על שערה, כיווצה את שפתיה ושאלה את משה אם ישתה כוס תה נוספת.

"לא," השיב משה, חסר סבלנות, ועיניו ושפתיו דרוכות לקראת מעשה לצון נוסף.

"עסקת פעם בפוליטיקה?" שאלה נינה.

משה שתק רגע, כאילו לא שמע, ואחר כך הקיש בשיפולי סנטרה. נינה בלעה את רוקה מתוך הבלגה ואמרה בשקט:

"מספיק עם זה."

אבל הדבר הגביר את פריץ צחוקו של משה עוד יותר. תימהון וכאב נרמזו על פניה של נינה. השעה היתה כמעט שלוש אחר חצות. משה הקיש על שיפולי סנטרה. היא היכתה מכה קטנה בכתפו וגם זה הצחיק אותו. תאוות הפורקן שלו לא ירעה שובעה. מן הסתם היו הלימודים קשים והמתח רב, בנוסף לדאגות לאמו הקשישה הנתמכת והשנאה לדודו העשיר מרזוק. משה גלל בהסתר כרטיס אוטובוס ותחבו לאזנה של נינה.

"זה כבר לא צחוק," אמרה נינה בכובד ראש.

אחר כך ניסתה להדפו מן הספה. הוא הקיש שוב ושוב בשיפולי סנטרה. סנטרה הלך והאדים. היא כבר לא צחקה בכלל וגם צחוקו שלו התמעט עם התקרב הלילה אל קיצו, כי הוא הלא רצה לבדח אותה, לשתף אותה מאהבה בעליצותו והנה היא לא הבינה אותו. בכל זאת, בשל עקשנותו, לא פסק מן ההקשה והדגדוג. נינה פחדה לצעוק מיראתה את השכנים. פחדים איומים וילדותיים עלו בליבה תוך ניסיונותיה הרפים להדוף את ידיו המצחקות של משה. פתאום נבהלה למחשבה שמשה רוצה להפוך אותה לשולחן בעזרת תהליכים כימיים. זה היה ברבע לחמש לפנות בוקר. היא קמה מן הספה כששפתיה קפוצות מעלבוץ, הפילה מעל הכסא את כובעו של משה, רמסה אותו בעקבה שלוש פעמים ואמרה בקול חנוק:

"אני אבנה לך פקולטה על הראש."

כאב איום חלף בליבו של משה. הוא ביקש לשמח את ליבה, לגרש את

עצבותה ושיממונה ולעשותה חברתו לחיים, והנה רמסה היא את כובעו היחיד, היקר, מורשת סבו הפלאי חסן לוי. הוא קם לעברה. היא נסוגה וצעקה. ואז ראה משה מולו, בחלון, באור החיזור של השחר, את עיניו הירוקות של נמרוד טנו מתבוננות בו.

משה אמנם דילג במרוצה על פני המדרגות, אך בצאתו את הבית, והוא כבר גונח מן המאמץ, היה נמרוד טנו בקצה הרחוב. מוג האוויר היה עדיין לא מוגדר, ומכל מקום, צונן. נמרוד טנו, לבוש מכנסיים ירוקים וכתונת צהובה בהירה, רץ במורד הרחוב, גמיש וקל תנועה, גופו האתלטי ודאי חושל במשך שנים רבות. שלא כמשה, שהיה סטודנט ושרירי רפויים ורק עצביו המתוחים ורצונו העקשני נושאים את רגליו להדביק את העלם המסתורי, נמרוד טנו לא נזקק כלל להגביר את קצב ריצתו; משה הלך ונחלש מאחוריו, נשימתו כבדה, כאב איום במותניו נמהל בשנאה לטנו, זה שהציץ בלא בושה לחדר בו שהה עם נינה, זה שעלול מחר מחרתיים לחולל הפיכה בפקולטה לכימיה ובעוד שנה לנתץ סיסטמות לשקילת אטומים. תוך כדי רדיפה התחיל להסתמן יום בהיר. במעברים בין הבתים היה קו שמש נח לרגע על נמרוד טנו ואחר כך על משה.

“עמוד!” קרא משה בקול ניחר.

אבל נמרוד טנו אפילו לא הסב ראשו. הוא נראה כשקוע בתענוג הריצה השקולה. כמה אנשים משכימי-קום הביטו אל הרצים בחוסר עניין וכנראה חשבו למתעמלים בבוקר. משה רץ כשברכיו כושלות. הוא צעק, אבל מליו לעו. הוא צעק:

“עמוד!”

אך נמרוד טנו לא עמד, כמובן. משה צעק:

“יימח שמך! יימח שמך! בן זונה ירוקה!”

בשעה 6:45 בדיוק הגיע נמרוד טנו לכיכר העיר. ביציאה אל הכיכר מן הרחוב הראשי ניתר בזריזות מן המדרכה לעברה של מכונת שטוחה וירקרקת. הוא פתח את הדלת, משך בקפלי מכנסיו למעלה במתינות ונכנס פנימה. משה עצר בשפת הכיכר. הוא ראה את המכונת הירקרקת מחליקה למטה על הכביש, ועוד הספיק לראות את פניו הנמרצים של נמרוד טנו, את עיניו הצלולות המביטות בו בסקרנות, והוא ראה איך ידו מסלקת את שערו הבהיר מעל מצחו על מנת שייטיב להתבונן. משה התנודד על מקומו. הוא חשב שייפול ארצה. איש אחד בעל סבר פנים טובות ניגש אליו ושאל אותו מה השעה.

כל הדרך לבית הקפה, מתאמץ להסדיר את קצב נשימתו, חשב משה על נמרוד טנו. מיהו נמרוד זה? מה הוא רוצה ממנו? מה הוא רוצה מנינה? אפשר

שטנז מכיר את נינה. האם גם הוא בולגרי? המחשבה שמה מחנק לגרונו. הוא פתח את צווארון חולצתו ועמד ונשם. אחר כך המשיך ללכת. הוא דימה לראות את נמרוד טנז מנשק לנינה. הוא דימה לראותם בני דודים, אולי אחים. לרגע חשב שנמרוד טנז הוא בנה של נינה. ואולי נינה זונה. מדי פעם היה עוצר ומנענע בראשו כמנסה לגרש את מחשבותיו הנוראות. ואז נזכר איך רמסה נינה את כובעו. מה הקשר בין רמיסת הכובע לבין הופעתו של נמרוד טנז? נינה אמרה שתבנה פקולטה על ראשו. על ראשו שלו, השחרחר, המלא נוסחאות, ייצקו בטון ויבנו פקולטה. ומאות סטודנטים אחרים שחרחרים ובהירים ירחשו מעליו. מעודו לא ידע משה את נפשו נסערת ונבוכה כל כך. ככה העיבו התשוקה והחרדה על הגיונו השקול.

בבית הקפה כבר עמדה נינה ושירתה ארבעה או חמישה לקוחות בוקר. אלה אכלו ביציות ג' ושתו תה. עצב, עצב ועייפות היו נסוכים על פניה של נינה. בית־הקפה היה סמוך לים אשר אדים קלים עלו עכשיו ממנו. הלחות כרסמה בגרונה והיא שאלה עצמה אם אמנם פעלה נכון כשרמסה את כובעו של משה. אבל מפני מה הקיש בסנטרה חצי לילה? ואולי, אם לעיין היטב בדבר, זוהי דרך החיזור המצרית? היא ישבה אל שולחן ריק – הלקות לא היו רבים בבוקר – וחשבה על משה. חרטה גמורה באה עליה. היתה לה הזדמנות טובה מאד והיא החמיצה אותה בהרף עין. אולי לא הבינה אותו, ודאי שלא הבינה אותו. הוא סטודנט. לסתותיו מעידות עליו שהוא בעל כוח התמדה. אולי ניסה להתלוצץ. אולי אינו יודע להתבטא. היתה כאן לכטח אי־הבנה. לולא יצא לרדוף אחר המציץ – לעזאזל המציצים! – היה מתפייס; או שהיה ממשיך לכעוס אבל לפחות משאיר כתובת. מצד שני, בתי השחי שלו ודאי נוטים להזעה – הוא שעיר, כן – ומי יודע כמה פעמים בשבוע הוא מתרחץ. כביתו של רופא היתה תשומת ליבה של נינה מופנית, ולא במקום אחרון, להיגינה. כשנכנס משה לבית־הקפה החווירה וקמה ממקומה. הוא התקרב אל שולחנה וישב. רגע אחד הביט בה והיא הביטה בו. היא יצאה אל המטבח, מזגה לו כוס תה וחזרה. משה שיחק רגע בכפית ואחר־כך שאל:

"מיהו האיש?"

"אני לא יודעת, השיבה נינה.

"לא יודעת?"

"לא."

משה הביט בה ואמר:

"את מוכרחה לדעת."

"למה אני מוכרחה?" שאלה נינה בשקט.
 משה שתק אחר-כך שאל:
 "מה הוא רוצה?"
 "אין לי מושג," אמרה נינה, "כבר אמרתי לך שאין לי מושג."
 משה שתה תה. נינה שאלה אם הוא רוצה לאכול.
 "לא," אמר משה.
 "מה אמר לך?" שאלה נינה.
 "לא השגתי אותו," אמר משה.
 "אל תחשוב עליו כל כך הרבה," אמרה נינה.
 "משהו חשוד," אמר משה, "אני שונא אותו."
 "מציץ, סתם מציץ מן המציצים." אמרה נינה, "אני לא מכירה אותו בכלל."
 אחר אמר:
 "דרכת על הכובע שלי."
 משה המשיך לשתות רגע בשקט.
 "אני מצטערת," אמרה נינה, "אתה הרגזת אותי ואני התרגזתי."
 משה שתק.
 "אקנה לך חדש," אמרה נינה.
 "הוא היה לי מזכרת יחידה מסבי המנוח," אמר משה.
 נינה משכה את שפתייה. משה המשיך.
 "אני גם מפסיד הבוקר הרצאה בגללך."
 נינה שתקה.
 "אני אוהב אותך. אני רוצה להתחתן איתך. את יודעת לבשל?"
 "כן," ענתה נינה וחייכה בעייפות, "אעשה לך מאכלים בולגריים."
 היא נשאה עיניה אל הפתח. משה הסב ראשו לשם. נמרוד טנז עמד על
 המפתן. הוא אחז בידו אקדח קטן וירה במשה שתי פעמים בגב. נינה צווחה,
 משה מת, וכל הסועדים הפסיקו לאכול ונקבצו סביב לגווייה. נינה הביטה בזוועה
 בראש משה המוטל על המפית. רגע אחד נטתה ליפול, ובמשנהו כבר נשענה על
 זרועו של נמרוד טנז, כשהיא מביטה לתוך עיניו הצלולות והדיבר ניטל מפיה.
 שאר הנאספים, חרדים לחייהם, נסוגו אחורה מאימת הרוצח המזוין באקדח.
 נמרוד טנז הוציא תער מקופל מכיסו, פתח אותו ביד אמונה וכתב בהינף
 אחד את שיפולי סנטרה של נינה. נינה צווחה צווחה איומה ועמוד שדרתה
 נמתח על זרועו של נמרוד טנז. הוא שלה מכיסו השני איספלנית גדולה ולבנה
 והדביקה לסנטרה הפצוע. מכיס מקטורנו הוציא צנצנת זכוכית מלאה ספירט

שהוכנה מבעוד מועד, שם בתוכה את חלק סנטרה הכרות של נינה ומייד נפנה לצאת כשהוא אוסף את ידו התומכת בה, אבל היא, תוך הרחור קצר ומוזר, כרכה ידיה סביב לצווארו כשציפרניה מעמיקות בכד המקטורן. עד פתח בית הקפה נגררה אחריו בלא להרפות, ושם, מאין יכולת להשתחרר מאחזיתה, הרים אותה ונשאה אל המכונית הירקרקת שעמדה לצד המדרכה. כשהחלה המכונית לנוע ראה בחטף איך יוצאים האנשים מבית הקפה בריצה ומנפנפים בידיהם.

נמרוד טנז נהג במכונית הירקרקת בשקט גמור. נינה פרצלינה ישבה לידו כשסנטרה חבוש באספלטית לבנה וידיה רועדות על ברכיה. היו וגעים ששערה סמר והיא חשבה שתצעק, אבל על פי רוב נטתה לעילפון. נמרוד טנז ביקש ממנה שלא תאמר דבר עד שיתברר הכל עוד מעט. המכונית הירקרקת ירדה אל הטיילת ועצרה ליד המדרגות המוליכות אל החוף. הוא עזר לנינה לצאת מן המכונית. הם ירדו אל החוף. הים היה כחול ושקט והחול רך. גשמי אתמול לא ניכרו עוד. נמרוד טנז היה לבוש חליפה בהירה ושערו גלוי. בידו האחת תמך בנינה פרצלינה ובשניה אחז בצנצנת אשר בתוכה נח קצה סנטרה. עד מהרה הגיעו אל מפרץ קטן בו עגנה אוניה לבנה. על ארובתה הלבנה היו פסים אדומים וצהובים. מלח צעיר לבוש מדים עמד על הסיפון והשקיף על נינה פרצלינה ונמרוד טנז. טנז עצר מלכת, ניפנה אל נינה ואמר:

"כוחות הביטחון מצטערים להודיע לך שהסטודנט לכימיה משה היה למעשה מרגל מצרי. שמו האמיתי סעיד עבדול אל-מוצלאווה."

נינה לא אמרה דבר ורק דחקה את כפות רגליה בכוח לתוך החול הלח. "זמן רב התחקינו על עקבותיו." הוסיף ואמר נמרוד טנז, "הלילה ניסה להעביר באמצעותך ידיעות סודיות לאויב. הוא הקיש באצבעותיו מתחת לסנטרך על מנת להצמיד לשם מיקרופילמים זעירים בעלי ערך ביטחוני ממדרגה ראשונה. איש הקשר שלו עתיד היה, על פי התכנית, לאסוף אותם על ידי גירוד תחתית סנטרך, גירוד מתוך חיבה, כביכול. עקבנו אחרי סעיד כל הלילה והרגנו אותו בבוקר, לאחר שזיהינו את איש הקשר שלו בהיכנסו לבית-הקפה."

נמרוד טנז הרים את הצנצנת. השמש נצנצה בזכוכית.

"עכשיו אני מפליג למעבדות" אמר, "כדי למסור את החומר לבדיקה." לתנועת ראשו מיהר המלח שעל הסיפון ושלשל כבש מעלות אל החוף. נמרוד טנז נגע בכתפה של נינה ופסע אל הכבש. נינה פרצלינה מיששה בבלי

דעת בסנטרה ופתאום צווחה:

"שקרן! רוצח ושקרן!"

טנז עצר במקומו.

”ואתה מחכה שאאמין לסיפורים שלך! ילד לא יאמין!”
נמרוד טנז היפנה פניו אליה. נינה פסעה פסיעה אחת קדימה.
”ילד לא יאמין! לא, ילד לא יאמין!”

”מוטב שתאמיני,” אמר נמרוד טנז בשקט, סמוך מאד אליה. מוטב שתאמיני
כדי שתהיה לך הרגשה טובה יותר, כדי שתחושי שאושרך וסנטרך לא לשווא
נפלו, מוטב שתאמיני שתרמת משהו למדינה הזאת והמדינה הזאת חבה לך
תודה ומצדיעה לך, אמנם בסתר.”
נינה שתקה.

”על כל פנים,” הוסיף בחיפזון, ”הישארי כאן וחכי להוראות נוספות.”
בבת אחת הסתובב אחורה ועלה בצעדים נמרצים אל האוניה. נשמעה צפירה,
העוגן הורם. האוניה התרחקה, בתחילה לאט, אחר-כך מהר יותר. אור השמש
נגה על נמרוד טנז שעמד על מעקה הסיפון ונפנף בצנצנת לשלום. נינה פרצלינה
עמדה על החוף. הגלים ליחכו את כפות רגליה והרוח שיחקה בשערה.